

[Elisabeth Arnold]

Derfor er vi glade for den dagsorden, som er til afstemning i dag, netop fordi den rummer både de almene, de mellemfolkelige aspekter, de sikkerheds- og nedrustningspolitiske, det tyske problem og relationerne mellem EF og EFTA og ikke mindst EF's egen udvikling.

Af dagsordenens enkelte punkter vil jeg fremhæve ét, nemlig det, der koncentrerer sig om støtte til og samarbejde med de nye, folkevalgte regeringer i de tidligere kommunistiske lande i Øst- og Centraleuropa. Jeg deler fuldt ud anbefalingerne fra den konservative ordfører og fra Venstres ordfører om, at Europarådet er det organ, som vi i øjeblikket har fungerende i Europa, som er bedst egnet til de demokratiske, de menneskerettighedsmæssige kontakter imellem parlamenterne i de forskellige lande.

I slutningen af marts måned i år blev der vedtaget en konklusion på udenrigsministermødet i Europarådet, hvor man netop sagde, at man havde hele beredskabet parat til at tage imod de nye lande i Europarådet med juridiske, sociale, kulturelle, menneskerettighedsmæssige og andre konventioner. Netop Europarådet er kolossalt velegnet, ikke blot hvad angår de formelle regelsæt; også de lidt oversete, men alligevel vitale personlige kontakter mellem parlamentarikere fra forskellige lande sker her. Netop på dette punkt er jeg meget enig også med hr. Bjørn Elmquist fra Venstre.

Et yderligere emne, som særlig kunne dyrkes i Europarådet, var måske netop, hvordan vi sikrer de nationale og det etniske mindretals rettigheder i et fremtidigt multiregionalt Europa. Netop på disse områder kan vi fremover forvente, at der kan opstå konflikter.

Det andet punkt, jeg vil sige lidt om, er dagsordensforlaget punkt vedrørende EF's demokratisering. Der tales om »en større demokratisk kontrol og åbenhed«, og det drejer sig om EF's egne beslutningsprocesser. I Danmark har vi den enestående kombination af en minister, der tager ned til Ministerrådet og forhandler, og Markedsudvalget, der sidder som en slags minifolketing og bedømmer, om ministeren har et mandat bag sig eller imod sig.

Det er en form for fuld, demokratisk kontrol. Vi kan ikke have alle forslagene til debat i folketingsalen. Ministerrådet beskæftiger sig med mange forskellige ting; det ene øjeblik er det en økonomisk-monetær union, det andet øjeblik er det støjniveauet for plæneklippere –

det er ikke alt sammen lige egnet til offentlig debat.

Mange andre lande i EF har ytret interesse for den specielle danske model, og mange lande uden for EF har besøgt os for at høre, hvordan vi udøver den demokratiske kontrol af beslutningerne i Ministerrådet.

Men hvis vi nu ser lidt længere frem, måske 10 år, hvordan vil de demokratiske institutioner, som findes i EF i dag – f.eks. EF-Parlamentet – fungere i et meget udvidet EF? Med al respekt for hr. Erhard Jakobsen og andre danske medlemmer af Europa-Parlamentet er det ikke den store folkelige sag for de danske vælgere at følge med i Europa-Parlamentets arbejde. Og hvordan bliver det, når man om nogle år har 700-800 medlemmer af et udvidet Europa-Parlament, hvoraf de 15-16 stykker er danske? Det kan vist ikke være den måde, man får styrket det demokratiske engagement i Europa på. Hvor fjernt skal et demokrati være, før ingen gider deltage mere? Demokrati er ikke blot fravær af dikatur. De østeuropæiske lande kæmper ikke for nationalt demokrati for så bagefter at få det udvandet i EF eller for at deltage i centralistisk samarbejde. Centralisme har de jo prøvet. Det er præcis det, de slipper af med nu. Derfor vil vi fra radikal side anbefale, at EF arbejder meget hårdt på sin demokratiske profil. Der er i hvert fald nok at tage fat på dér.

Jørgen Estrup (RV):

Der har været mange overskrifter på det seneste års omvæltninger i Østeuropa og Sovjet: »demokratiets sejr«, »planøkonomiens fallit«, »accept af markedsøkonomiens økonomiske overlegenhed«, »kapitalismens sejrsgang«, »socialismens betingelsesløse kapitulation« etc. Og man kunne godt spørge sig selv, hvordan de stakkels befolkninger i Østeuropa skal forholde sig til det demokrati, som nu er blevet tilbudt dem på så kort tid med så få muligheder for at orientere sig i en ny verden. Det er under alle omstændigheder svært. Vi ved alle sammen, at demokrati tager tid.

Men også helt nye udfordringer er der uanægtelig til Vesten. Mål og midler i Vesteuropasamarbejdet blev ændret i 1989. De, der tror, at det eneste, der er sket, er, at den vestlige kapitalistiske samfundsmodel har sejret over den østlige socialistiske, har ikke forstået så meget af den nye epoke og dens udfordringer.